

A Könyvtár szervezeti szabályzata az elmúlt évben végleges megállapítást nyert, mellyel KREMMER Dezső a jövő fejlődésnek is megjelölte szabatos útját. Fáradságos munkával tette virágzóvá intézetét s ha a sors kegyetlensége nem engedte is meg neki, hogy a főváros könyvtárát a már utolsó szegig megtervezett s a Sándor-térre szánt hatalmas könyvtárpalotában helyezhesse el, a magyar könyvtárosok tudatában kétségtelenül maradandó, sőt példamutató emléket hagyott maga után.

DR. NYIREŐ ISTVÁN.

Grafikai művészetek könyvtára. 3—4. kötet. Budapest, 1926. Világosság ny. (143+20 mell. és 135+18 mell.)

NOVÁK László szerkesztésében e hasznos szakkönyvtárnak újabb két kötete jelent meg, mindkettő egyedülálló még az eddigi szakirodalmunkban. A harmadik kötet a *betűművészettel* foglalkozik, folytatva a sorozat második kötetében eddig összefoglaltakat. A betűk formanyelvét az íróeszközök különféleségével indokolja meg és érdekesen vezet végig a betűvetésnek, betűtervezésnek az újabb időkben kialakult sokféle változatán. A negyedik kötet a *grafikai rajz és metszés* munkaterén ad útbaigazítást, külön foglalkozva a mértani szerkesztésekkel, szabadkézi rajzolással, ornamentális és figurális tervezésekkel, diszitőfestéssel, grafikus felvázolással és végül a grafikában használatos metszsmódokkal. Különösen érdekesen van ismertetve OSTWALD új formatani rendszere. A csinos kiállítású köteteket részletes index egészíti ki, mely azonban nem pótolja a nagyon is hiányzó tartalomjegyzéket.

DR. NYIREŐ ISTVÁN.

Magyar Irodalmi Lexikon. *Fóris Miklós és dr. Tóth András közreműködésével szerkesztette Ványi Ferenc. Átnézték dr. Dézsi Lajos és dr. Pintér Jenő.* Budapest, 1926. A «Studium» kiadása. (VIII+864+8 mell.)

SZINNYEI úttörőnek tekinthető 14 kötetes nagy lexikális műve, a *Magyar írók élete és munkái*, melynek első kötete 1891-ben, utolsója pedig 1914-ben jelent meg, nagy feladatát általánosabb irodalmi célok helyett egyedül a magyar írók életrajzi bibliographiájára korlátozta és egyébként is sokkal monumentálisabb, mintsem akár a dr. GULYÁS Pál szerkesztésében folytatólagosan megindult részletes *Magyar Életrajzi Lexikon* köteteivel is nyomon követhetné a magyar irodalom újabb eseményeit, közölhetné újabb megállapításait. Ha elgondoljuk, hogy 1891 óta hány újabb író, mennyi régebbi adat vált ismertté, bizvást számítha-

tunk arra, hogy e kiegészítő kötetek számbelileg meg fogják közelíteni — ha felül nem haladják — SZINNYEI 14 kötetét, ami azt is jelenti, hogy megjelenésükre még egy-két évtizedig várunk kell. Minthogy azonban ez idő alatt remélhetőleg irodalmunk is további lépésekkel fog előrehaladni, nem nehéz megállapítanunk, hogy irodalmunknak igen nagy szüksége volt már egy kisebb terjedelmű mozgékonyabb, javított és kiegészített kiadásokban rövidebb időközökben megjelenő lexikonra, mondjuk is ki egész elfogulatlanul: egy épen ilyen irodalmi lexikonra.

A *Magyar Irodalmi Lexikon* bizonyára nélkülözhetetlen segédeszköze lesz mind az irodalomtörténet komoly munkásainak, mind az irodalomtörténet iránt érdeklődő nagyközönségnek. A bibliografusok szinte nagy hasznát fogják venni, már csak azért is, mert SZINNYEI munkája már régebben elfogyott s az esetleg piacra kerülő példányok ára meglehetősen magas. De vannak egyéb előnyei is a lexikonnak! A szerkesztők figyelme a magyar írók életrajza, álnevei és műveik bibliographiái mellett — igen helyesen — kiterjedt az összefoglaló szempontokra (pl. német, francia stb. hatások a magyar irodalomra, elbeszélőköltészet, drámai irodalom, hírlapirodalom stb.), az irodalomtudomány fogalmainak (műfajok, alakok stb.) megállapítására is, közli a nevezetesebb irodalmi művek tartalmi kivonatát, a szállóigéket, a remekírók közismertté vált idézeteit, az írók kézírásának, első kiadású műveiknek címlaphasonmását, a fontosabb magyar nyomtatóhelyek latin nevének magyar fordítását stb. Mind e hasznosan kamatoztató sokoldalúság mellett ki kell emelnünk, hogy ez a lexikon az első munka, mely az elszakított részek magyar irodalmát is kimerítően ismerteti egészen a mai napig.

E nagy feladatot a szerkesztők nem is oldhatták meg másképen, mint hogy abból mellettük, illetve a mű átnézői mellett, a szakembereknek egész kis társasága vette ki részét. Ki kell azonban emelnünk, hogy az egyes cikkek megírásánál a szerkesztőknek eléggé sikerült megtartaniok az érdemleges egyensúlyt s nagy elégtétellel láthatjuk, hogy egyes kisebb tehetségű, de felkapottabb új írók, azzal a más helyen elég gyakran hangoztatott hamis érveléssel, hogy az érdeklődés ma ezek iránt erősebben nyilvánul meg, nincsenek a korábbi értékeinket messze túlhaladó jogtalan méltánylásban részesítve. E tekintetben tehát a *Magyar Irodalmi Lexikon* egyedül áll a hasonló újabb kiadványok között.

A lexikon ma kétségtelenül hiányt pótol és ha a szerkesztők a következő kiadásban helyesbítik, illetőleg pótolják az első kiadás rendszeren elkerülhetetlen néhány tévedését és hiányát, végül ígéréthez képest

a kiadóvállalat is kiegészíti a közeljövőben e tekintélyes kötetet a világ-irodalommal foglalkozó folytatólagos második kötettel, bizonyára mihamar oly tekintélyes irodalmi kézikönyvünk lesz, melynek nélkülözhetetlenségét mindenhol a gyakori használat fogja bebizonyítani.

DR. NYIREŐ ISTVÁN.

Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete Könyvtárának Címjegyzéke. Összeállította: dr. *Pavel* Ágoston. Kiadja: Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete, 1925.

Ez a címjegyzék vaskos kötetet: 480 oldalt tesz ki és bemutatja a szombathelyi kultúregyesület könyvtárának szépszámú könyvállományát dr. PAVEL könyvtárőr összeállításában. A jegyzék 15 csoportba foglalja egybe a gyűjteményt, amelynek anyaga, mint örvendetesen látjuk, állandóan gyarapodik. Van a könyvtárnak néhány ősnymtatványa és régi magyar könyve. A jegyzéket a könyvtárőr «rövid számadó írás»-a vezeti be, ahol beszámol a katalógus létrejöttéről, a nyomtatás nehézségeiről, amelyek még a nyomtatás ideje alatt is tartottak és hátráltatták a munka befejezését. A katalógus néhány, nem a megfelelő csoportba helyezett könyvclm leszámításával, biztos csoportosítást ad. A könyvtár használói számára szívesen vett és értékes segítség. Zs.

A SZERKESZTŐSÉGHEZ BEKÜLDÖTT KÖNYVEK:

Szent István-Társulat, Budapest: SZENT ISTVÁN KÖNYVEK: 42. sz. BABURA László: Nagy Szent Gergely élete. — 43—44. sz. KÜHÁR Flóris: A keresztény bölcselet története. — 45. sz. WESZELY Ödön: Korszerű nevelési problémák. — 46. sz. SOMOGYI Antal: Vallás és modern művészet. — 47. sz. DIVALD Kornél: Magyar művészettörténet. — 48—49. sz. BIRKÁS Géza: A francia irodalom története. — 50. sz. WODETZKY József: A világegyetem szerkezete. — 51. sz. ZÁBORSZKY István: Rabindranath Tagore világnézete.

Sylvester-könyvkereskedés, Tahitótfalu: RAVASZ László: A magyar bánat. É. n. — Hegyaljai KISS Géza: Lélek és élet. I. köt. 1926.

Grill R. T., Budapest: FERENCZI, Zoltán: List of the translations of Jókai's works into foreign languages. (Bibliofil Könyvtár. Szerk. SIKABONYI Antal. I. sz.) Bp., 1926.

Harsányi István: Miskolczi Csulyak István élete és munkái. (A debreceni Tisza István tud. társaság I. oszt. kiadványai. II. köt. 4. sz.) Debrecen, 1926.

Barcsai Károly: Költők, írók jellemrajza. Győr, 1926.

Verlagsbuchhandlung Felix Meiner, Leipzig: PHILOSOPHISCHER HANDBUCH. Herausg. von den deutschen Verlegern philos. Schrifttums. Leipzig, 1926.